

PUN2000
Program upravljanja Nature 2000
2014 - 2020

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Predstavitev ključnih vsebin in prioritet: cilji, ukrepi in raziskave

**Tadej Kogovšek, ZRSVN
Mag. Špela Habič, ZGS**

Ljubljana, 06.05.2015

VARŠVO NARAVE IN EVROPSKA ZAKONODAJA

DIREKTIVA O HABITATIH in DIREKTIVA O PTICAH

Ključne obveznosti glede območij omrežja NATURA 2000:

- **ustrezni načrti upravljanja** ter **zakonski, upravni ali pogodbeni ukrepi**,
- preprečevanje slabšanja stanja vrst in HT,
- presoja posledic vseh načrtov ali projektov, (itd.)

PRENOS V EVROPSKE SEKTORSKE STRATEGIJE:

Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020

Gozdarska strategija EU: za gozdove in gozdarski sektor

Natura 2000 in gozd – Smernice (trenutno še osnutek)

Vsebinski povzetek Direktiv

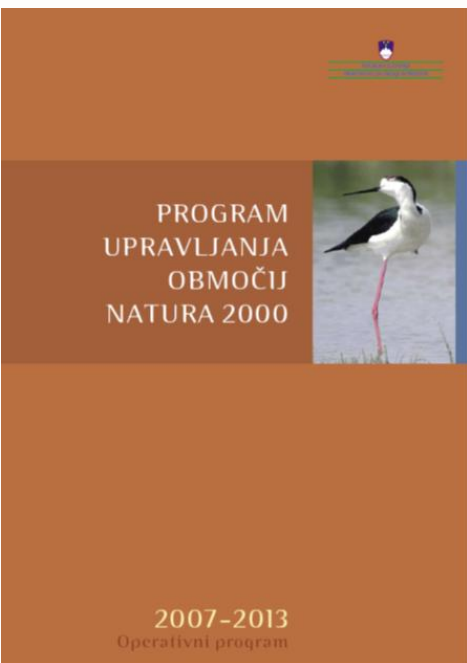
- Trajnostno gospodarjenje z gozdovi - raba na način, ki ohranja **biotsko raznovrstnost**.
- Poudarek na gozdovih, varovanih v **okviru omrežja Natura 2000**.
- Načrti za gozdove prispevajo k ustreznemu **upravljanju območij Natura 2000**.
- Izmerljivo **izboljšanje stanja** ohranjenosti gozdnih vrst/HT (aktiven pristop).
- Krepitev **medsektorskega načrtovanja** in integralnih sredstev, priprava/izvajanje načrtov upravljanja ki določajo ukrepe za ohranjanje območij Natura 2000.

Ukrepi (poudarjeni):

- Optimalna ravan odmrlega lesa.
- Ohranjanje območij brez gospodarjenja.
- Izvajanje namenskih ukrepov za gozdna območja Natura 2000 (kvalifikacijske vrste in habitati).

Komisija bo spremljala napredek pri uvajanju načrtov za gospodarjenje z gozdovi in vključevanju vsebin o biotski raznovrstnosti vključno s cilji Nature 2000.

Programa upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji (PUN2000)

 REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

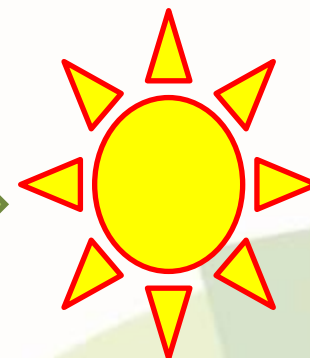
Gregorčičeva 20-25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

EVA: 2015-2550-0059
Številka: 00719-6/2015/13
Datum: 9. 4. 2015

**PROGRAM
UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURA 2000
(2015-2020)**

Dokument je izdelan v okviru projekta Program upravljanja območij Natura 2000 v Sloveniji 2014-2020 – SI Natura 2000 Management (LIFE11/NAT/SI/880) s prispevkom finančnega instrumenta Evropske skupnosti LIFE +.

2020 -

Umestitev programa upravljanja območij Natura 2000 (2014-2020)

Povezovanje vsebin **pomembnih za upravljanje območij Natura 2000** in vključevanje v **sektorske načrte** – pri gozdarstvu ključni

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRTI ZA GOZDNOGOSPODARSKSE ENOTE (GGN za GGE).

Upošteva EU direktive in strategije in sledi ciljem:

- **ustrezno upravljanje območij Natura 2000**
- **krepitev medsektorskega načrtovanja**
- **izvajanje namenskih ukrepov za gozdna območja Natura 2000.**

Upošteva gozdarsko zakonodajo (oziroma predlaga izboljšave)!

**Temelji na že vzpostavljenem sistemu upravljanja
območij Natura 2000!**

Vsebina Programa upravljanja območij Natura 2000

1. Glavni dokument:

- Pravni okvir
- Analiza ciljev v obdobju 2007-2014
- Ukrepi varstva narave: **Ukrepi prilagojene rabe naravnih dobrin**

GOZDARSTVO:

- Okvir za izvajanje potrebnih ukrepov je gozdarska zakonodaja.
- Pristojni načrti so GGN za GGE, ki morajo vsebovati konkretne naravovarstvene usmeritve in ukrepe.

LOVSTVO:

- Razmeroma malo ciljev, doseganje preko prilagojene rabe divjadi (v obdobju 2015-2020 tudi ni predvidenih 10 letnih lovsko upravljavskih načrtov).

PRILOGE:

1. CILJI IN UKREPI
2. NAČRTOVANI PROJEKTI
3. MONITORINGI IN RAZISKAVE

Nastanek PUN 2000 (CILJI IN UKREPI)

- Natura 2000 Management programme for Slovenia for the period 2014-2020
SI Natura2000 Management (LIFE11 NAT/SI/880).

Sodelovali:

- Zunanji strokovnjaki za kvalifikacijske vrste in habitatne tipe in ZRSVN
(skupina za favno in floro) – delavnice, pregled vrst in območij Natura 2000.

ZGS in ZRSVN (in zunanji strokovnjaki)
pregled in usklajevanje ciljev in ukrepov

ZGS in ZRSVN – usklajevanje ciljev in ukrepov

Vključevanje širše strokovne javnosti
(predstavitve)

Vključevanje javnosti
(javna razgrnitev)

Priloga 6.1 - Cilji in ukrepi

Zaporedna številka vrstice	ID območja	Ime območja	Skupina območij	Koda vrste/HT	EU koda	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Taksonomska skupina

- Vsako območje/kvalifikacijska vrsta/HT imata svojo vrstico

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (številčna)	Enota	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna)

- Velikost habitata
- Specifične lastnosti, strukture, procesi....

- ohrani se
- se obnovi na

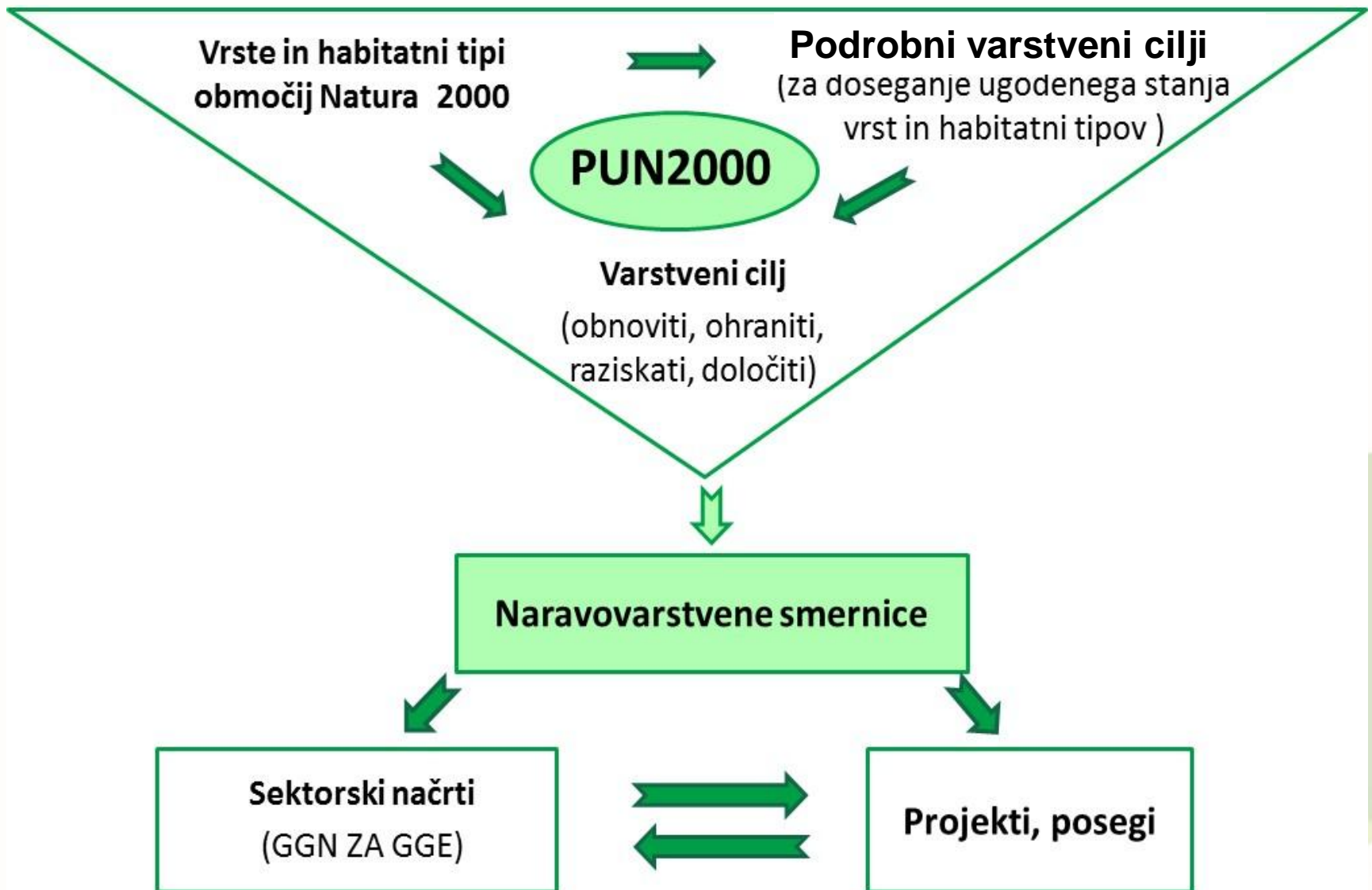
- površina habitatov (cone)
- ocena populacij (kjer obstajajo)

- Opis vsebine

Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep	Sektor	Odgovorni nosilec	Vir financiranja

- Smernice
- Povezava z sektorskimi ukrepi
- Sektor in nosilec načrta

PUN2000 predstavlja okvir vsebin – ključen izvedbeni dokument je GGN.

Implementacija PUN2000 (v gozdovih)

Gozdarstvo

Gozdnogospodarski načrti za
gozdnogospodarske enote

NARAVOVARSTVENE SMERNICE

INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
FOR NATURE CONSERVATION

PARTICIPACIJA

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Slovenia Forest Service

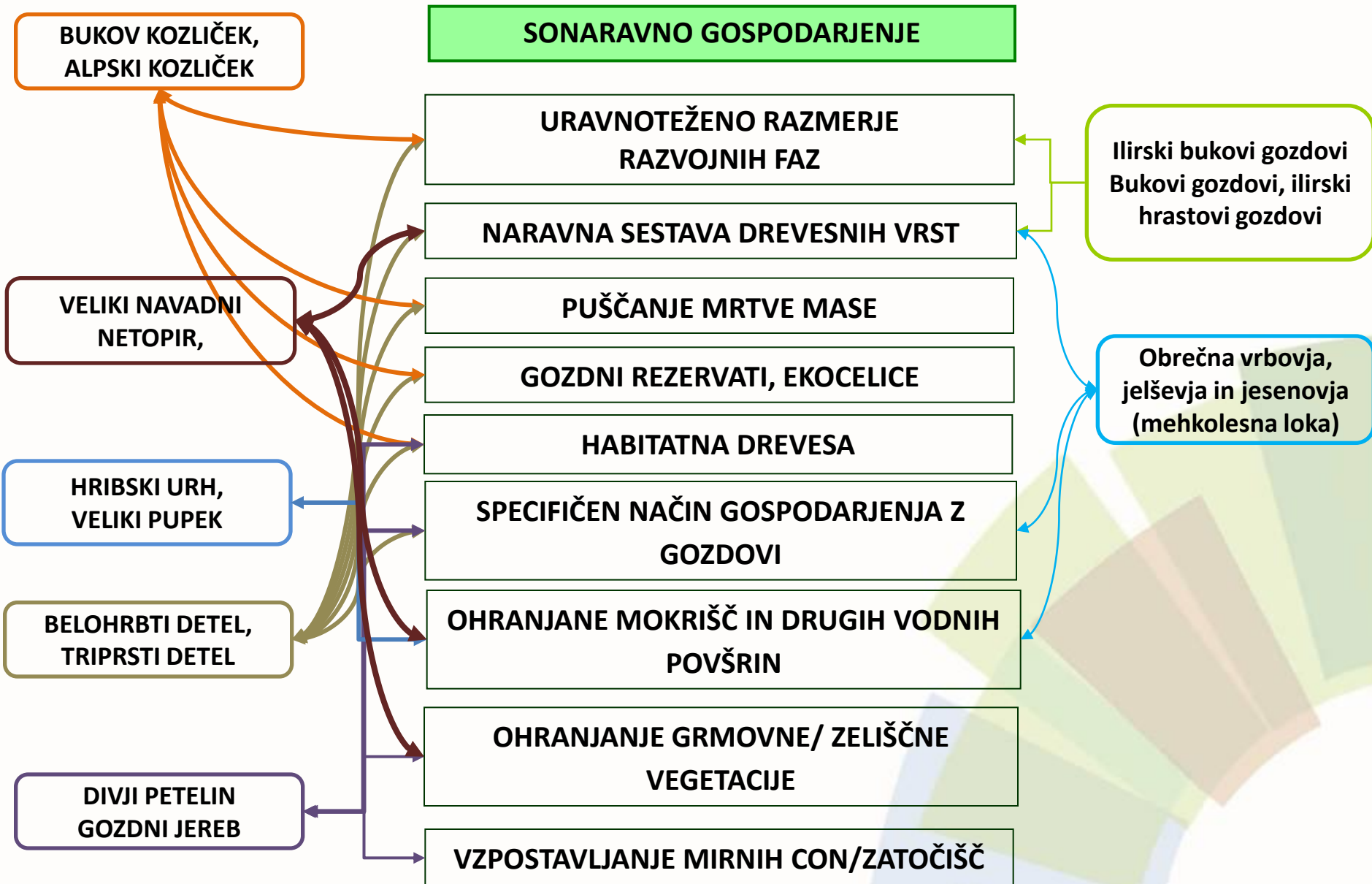
Vključitev NS v GGN ZA GGE

Naravovarstveno mnenje

**UPRAVLJANJE
Z GOZDOVI**

Vsebina PUN2000 - GOZDARSTVO

Podrobnejši varstveni cilji (GOZDARSTVO):

SONARAVNO GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

- rastišču primerna sestava drevesnih vrst
- uravnoteženo razmerje razvojnih faz
- naravno pomlajevanje
- 3% delež ustrezne odmrle lesne mase
- brez fragmentacije gozdnega prostora

Gozdni HT(lirski bukovi gozdovi, Bukovi gozdovi, Ilirski hrastovi gozdovi)
Kvalifikacijske vrste: alpski kozliček, bukov kozliček, črna žolna, kozača...

KLJUČNE STRUKTURE

- mokrišča/vodne površine v gozdu (barja...)
- obvodna vegetacija
- gozdni robovi
- gozdni otoki
- mozaičnost krajine

Metulji (gozdni postavnež...), dvoživke (hribski urh, veliki pupek),
veliki studenčar, netopirji (veliki netopir...)

SPECIFIČNI UKREPI ZA VRSTE/HT

- habitatna drevesa
- Večji delež starejših razvojnih faz gozda
- mirne cone na ključnih območjih,
- bogato strukturirani gozdovi (zeliščna/grmovna plast),
- ohranjanje gozdnih jas,
- ohranjanje zastrtosti jamskih vhodov,
- specifično gospodarjenje za nekatere GHT (ukrepi za pomlajevanje...)

Javorja na pobočnih gruščih, Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi, Črna štoklja, gozdni jereb, mali skovik, hrastov kozliček, triprsti detel,

OMEJEVANJE GOSPODARJENJA

- ohranjanje/vzpostavitev novih gozdnih rezervatov,
- ukrepi za vzpostavljanje ugodnega stanja specifične vrste/HT (npr. ekocelice z ukrepanjem),
- ekocelice (omejevanje gospodarjenja za daljše obdobje),
- območja, z večjo količino mrtve mase (5 -10 %).
- ohranjanje ključnih zaprtih predelov gozdov.

Barjanski gozdovi,
triprsti detel, belohrbti detel, brazdar, divji

UMEŠČANJE V PROSTOR?

POUDARKI ZA OBDOBJE 2015-2020

- Same vsebine temeljijo na vsebinah naravovarstvenih smernic, ki se podajajo v sklopu NS za GGN GGGE!

Poudarek bo namenjen:

- Izvajanju samih naravovarstvenih usmeritev in ukrepov (ki izhajajo iz naravovarstvenih vsebin).
 - Poudarek na ključnih kvalifikacijskih vrstah:
divji petelin, gozdni jereb,
belohrbti detel, triprsti detel, srednji detel
gozdni habitatni tipi za katere je stanje slabše.
 - Razvoj ustreznih mehanizmov za načrtovanje in izvajanje primernih ukrepov (za ključne vrste).
-

Vključevanje naravovarstvenih smernic v GGN ZA GGE- vizija

- **Primer (belohrbti) detel**

Ciljne vrednosti:

- Gozdni rezervati
- 3% mrtve mase (s poudarkom na debelinski stopnji B in C),
- mreža ekocelic (povečevanje mrtve mase, sestoji v starejših razvojnih fazah)
- del območja z ciljem 5-10% mrtve mase
- ohranjanje ključnih območij zaprtih gozdov

GGN načrtuje izvedbene vsebine (npr. E4):

- umestitev ekocelic v GGE,
- odseki, kjer je potrebno aktivno upravljanje z mrtvo maso,

UMEŠČANJE UKREPOV SE IZVAJA PREKO GGN ZA GGE,
Pri umeščanju ukrepov je potrebno upoštevati številne faktorje!

DOLOČENE SO KLJUČNE UPRAVLJAVSKE CONE

**NATURA 2000
CONA A (sonaravno gospodarjenje)**

**NATURA 2000 – KLJUČNA CONA
BELOHRBTI DETEL**

Gozdni rezervati

Ekocelice (brez ukrepanja)

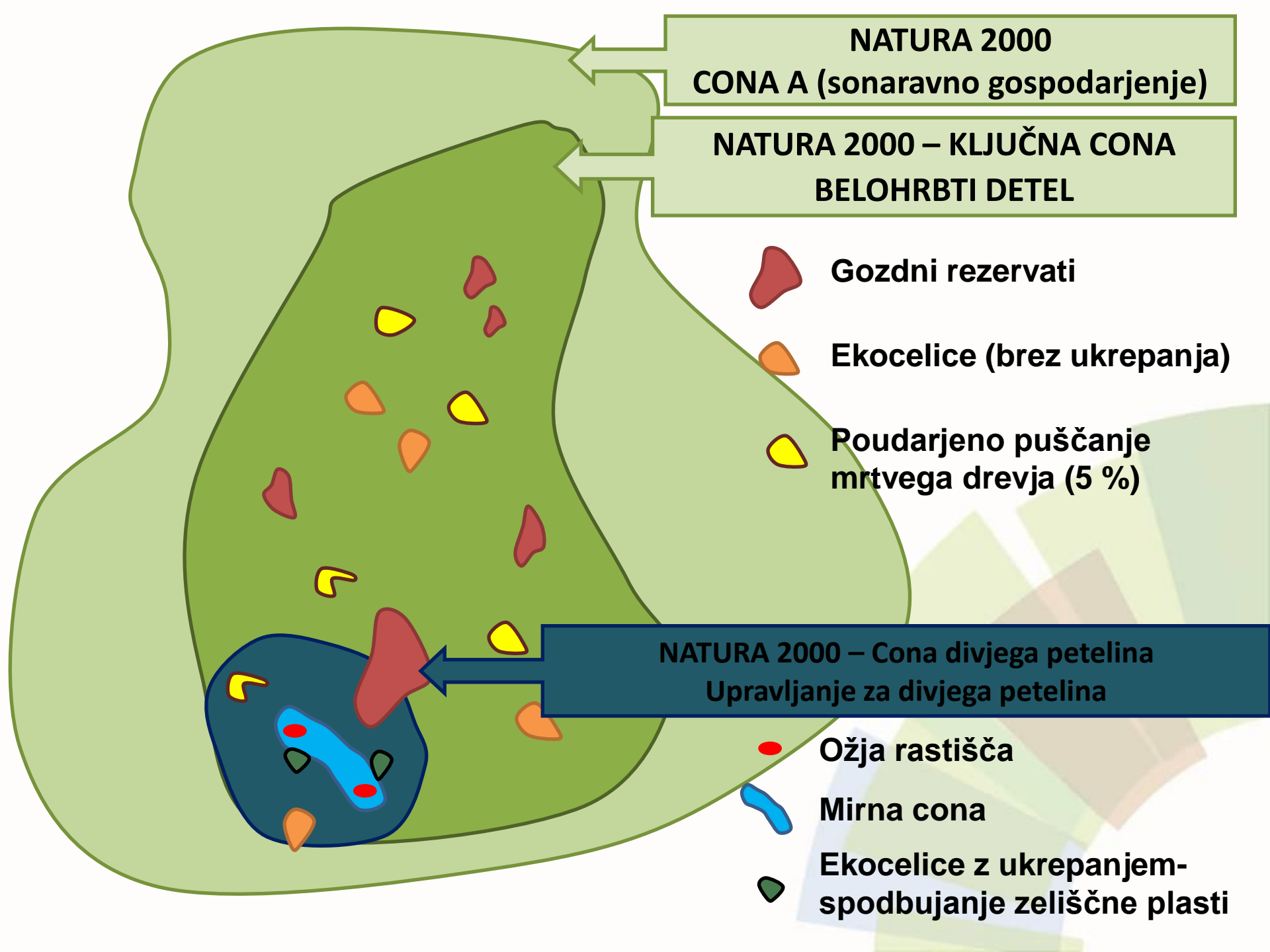
**Poudarjeno puščanje
mrtvega drevja (5 %)**

**NATURA 2000 – Cona divjega petelina
Upravljanje za divjega petelina**

Ožja rastišča

Mirna cona

**Ekocelice z ukrepanjem-
spodbujanje zeliščne plasti**

Lovstvo

VSEBINE:

DIVJAD IN GOZDNI HABITATNI TIPI (pomlajevanje)

Gozdne kure – prilagojeno gospodarjenje z divjadjo (usklajevanje krmišč, odstrel...)

Mirne cone (brez lova – oz. določitev režima):

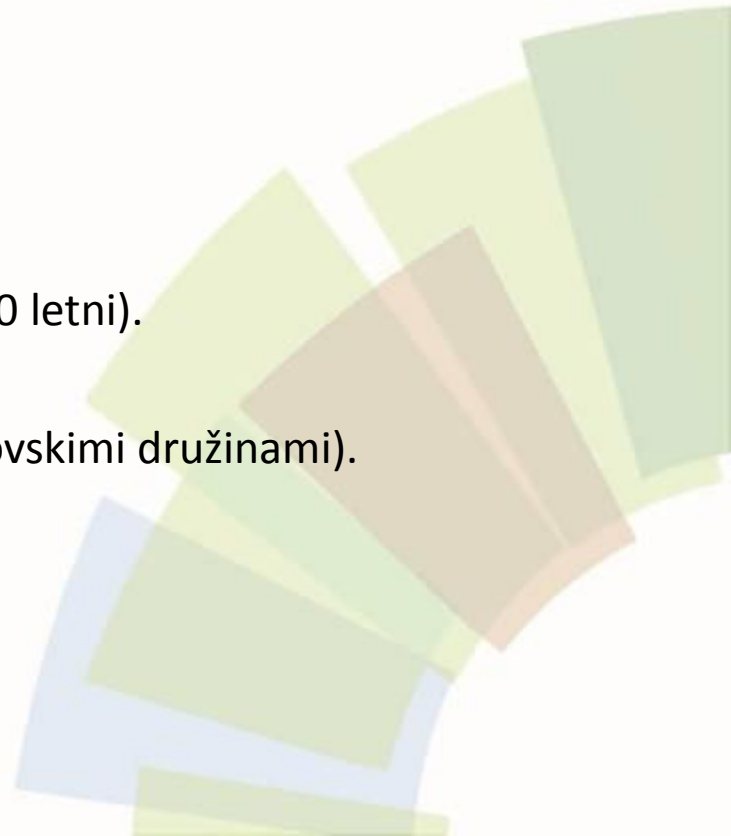
Cerkniško jezero (že usklajeno)

Črete (znotraj nasipa)

Drava (najpomembnejša prezimovališča)

V OBDOBJU 2015-2020 SE NE PRIPRAVLJA NS za LUN (10 letni).

Možni dogovori z ZGS (ter npr. skupna komunikacija z lovskimi družinami).

Raziskave/monitoringi (priloga 6.5)

- **Nastavki za izvajanje monitoringa gozdnih vrst.**
- Nadaljevanje obstoječih monitoringov nekaterih kvalifikacijskih vrst
CILJ: določanje trendov (npr. saproksilni hrošči, kozača...)

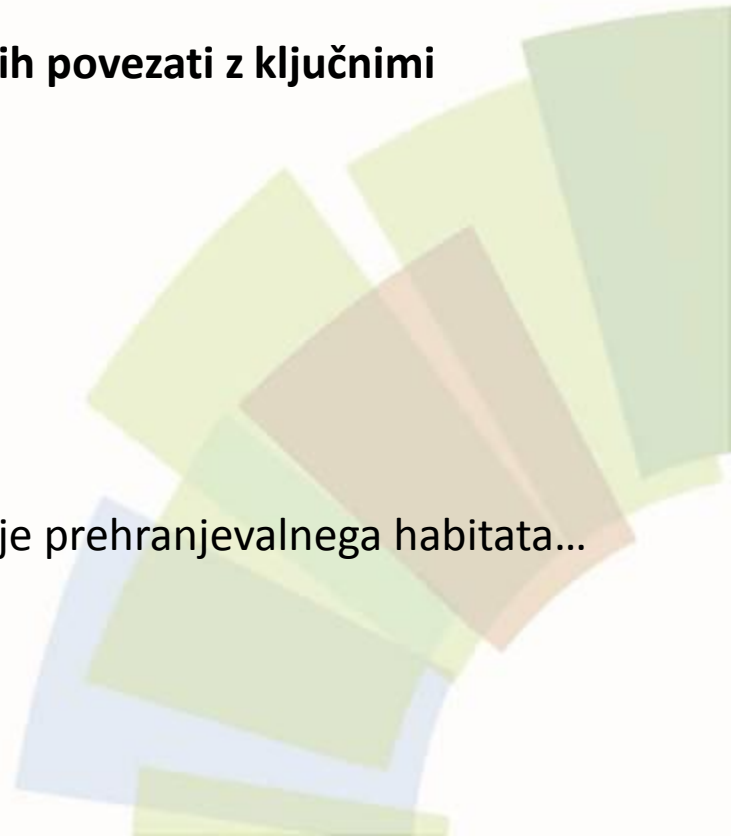
Dodati kvalifikacijske vrste (predvsem specialiste) ter jih povezati z ključnimi ekološkimi zahtevami:

Belohrbti in triprsti detel (monitoring):

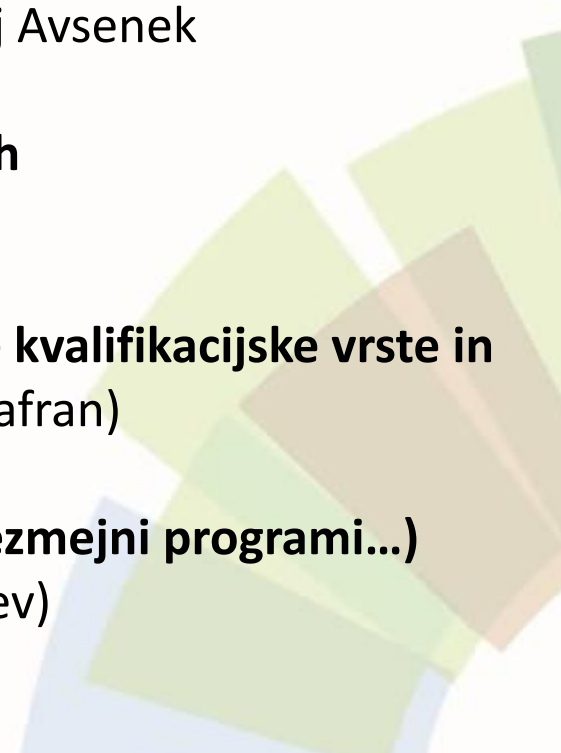
- povezava s potrebno količina mrtve mase,
- vlogo rezervatov/ slabo odprtih predelov gozdov,
- Vpliv sanitarnih sečenj...

Gozdne kure – aktivno oblikovanje ukrepov za izboljšanje prehranjevalnega habitata...

Manjšinski gozdni habitatni tipi

Prioritete za obdobje 2015-2020

- **Izboljšanje stanja/podatkov o gozdnih habitatnih tipih (predstavitev mag. Špela Habič, Živan Veselič)**
 - **Širitev dobrih praks, ki so nastale v obdobju 2007-2015**
predstavitev: Kočevje – mag. Mirko Perušek, Denis Žitnik
Jelovica – Davor Krepfel, Jernej Avsenek
 - **Razvoj vsebin v gozdnogospodarskih načrtih**
(predstavitev Dragan Matijašič)
 - **Načrtovanje in izvajanje ukrepov za ključne kvalifikacijske vrste in habitatne tipe in financiranje** (mag. Janez Zafran)
 - **Razvoj vsebin s pomočjo projektov (LIFE, čezmejni programi...)**
(predstavitev mag. Špela Habič, Gregor Danev)
 - **Komunikacija in sodelovanje z deležniki**
-

Tadej Kogovšek tadej.kogovsek@zrsvn.si
Špela Habič spela.habic@zgs.gov.si